

ฟิลิปปินส์ต้องเร่งเพิ่มผลผลิตข้าว รับมือผลกระทบจากเอลนีโญและอินเดียแบนส่งออกข้าว

นาย Nicholas Mapa นักเศรษฐศาสตร์อาวุโสของธนาคาร ING กล่าวว่า ฟิลิปปินส์ในฐานะผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ของโลกต้องเร่งดำเนินการอย่างเด็ดขาดในการมุ่งเน้นและสนับสนุนการเพิ่มผลผลิตข้าวในท้องถิ่น เนื่องจากล่าสุดประเทศอินเดียได้สั่งห้ามการส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่ข้าวบาสมชาติ รวมทั้งคาดการณ์ว่าฟิลิปปินส์จะประสบกับความท้าทายที่เพิ่มขึ้นจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ทั้งนี้ แม้ว่าอินเดียจะไม่ใช้แหล่งนำเข้าข้าวรายใหญ่ของฟิลิปปินส์และคาดว่าฟิลิปปินส์ไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากนโยบายห้ามส่งออกข้าวดังกล่าว แต่การสูญเสียการส่งออกข้าวของอินเดียจะทำให้อุปทานทั่วโลกลดลง โดยอินเดียเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกข้าวรายใหญ่ของโลก คิดเป็นประมาณร้อยละ 40 ของการค้าข้าวทั่วโลก ซึ่งนโยบายห้ามส่งออกข้าวดังกล่าวล่าสุดของอินเดียคาดว่าจะทำให้อุปทานทั่วโลกตึงตัวยิ่งขึ้นและจะส่งผลให้ราคาข้าวในตลาดโลกสูงขึ้น

ขณะที่นาย Danilo Fausto ประธานหอการค้าแห่งการเกษตรและอาหารแห่งฟิลิปปินส์ (PCAFI) เห็นว่าคำสั่งห้ามส่งออกข้าวของอินเดีย จะกระตุ้นการเก็งกำไรและการแข่งขันในอุปทานทั่วโลก ทำให้แหล่งนำเข้าข้าวที่สำคัญของประเทศได้รับผลกระทบ โดยจะมีความต้องการจากประเทศผู้ส่งออกข้าวรายอื่นสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ราคาข้าวสูงขึ้น นอกจากนี้ นาย Fausto กล่าวเสริมว่ายังมีความท้าทายของปรากฏการณ์เอลนีโญที่อาจเกิดในฤดูเพาะปลูกที่สอง โดยฤดูเพาะปลูกที่สองจะเริ่มในเดือนพฤศจิกายนปีนี้ และจะมีการเก็บเกี่ยวในเดือนกุมภาพันธ์หรือมีนาคมปีหน้า ซึ่งเป็นช่วงที่คาดว่าเอลนีโญจะส่งผลกระทบในระดับต่างๆ ทั้งนี้ เห็นว่าฟิลิปปินส์จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมด้านระบบชลประทาน เมื่อเอลนีโญเริ่มโจมตีพื้นที่ผลิตข้าว นอกจากนี้ นาย Roehlano Briones นักวิจัยอาวุโสของสถาบันการศึกษาเพื่อการพัฒนาแห่งฟิลิปปินส์ (PIDS) ระบุว่าฟิลิปปินส์จะได้รับผลกระทบแน่นอน เนื่องจากจะเพิ่มแรงกดดันต่อราคาข้าวในท้องถิ่น ซึ่งในช่วงไม่กี่เดือนที่ผ่านมา ราคาทั่วโลกได้เพิ่มสูงขึ้น และเห็นได้จากราคาขายปลีกข้าวค่อยๆ สูงขึ้น แม้กระทั่งราคาข้าวเปลือก ขณะที่นาย Raul Montemayor ผู้จัดการสมาคมพันธ์เกษตรกรเสรี (FFF) กล่าวว่า ผู้ค้ากำลังรอดูสถานการณ์ว่าเวียดนามซึ่งเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่จะขึ้นราคาข้าวหรือไม่ ซึ่งคาดว่าราคาข้าวที่สูงขึ้นอาจสัมผัสได้ในตลาดท้องถิ่นภายในไม่กี่สัปดาห์ข้างหน้า

 นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มการตลาด รายงานสินค้าและบริการ

เวียดนามห้ามส่งออกข้าวด้วย?

นาย Roehlano Briones นักวิจัยอาวุโสของสถาบันการศึกษาเพื่อการพัฒนาแห่งฟิลิปปินส์ (PIDS) ระบุว่าประเทศอินเดียมีการใช้คำสั่งห้ามส่งออกข้าวครั้งสุดท้ายและครั้งใหญ่ที่เมื่อปี 2550 ซึ่งไม่เพียงก่อให้เกิดวิกฤตราคาอาหารโลกเท่านั้น แต่ยังสามารถสร้างปัญหาความมั่นคงทางอาหารในหลายประเทศที่พึ่งพาข้าวเป็นหลัก โดยในขณะนั้นได้ส่งผลให้ราคาข้าวทั่วโลกพุ่งสูงถึง 1,000 เหรียญสหรัฐฯ ต่อตัน ทั้งนี้ ปัจจุบันราคาข้าวอยู่ที่ประมาณ 500 - 540 เหรียญสหรัฐฯ ต่อตัน สำหรับนโยบายการห้ามส่งออกข้าวในครั้งนี้ของอินเดียเห็นว่าจะไม่สามารถนำไปสู่สถานการณ์เดียวกันและจะไม่ส่งผลกระทบต่อที่รุนแรงเกินไป トラบโดที่ประเทศผู้ผลิตข้าวรายอื่นไม่ปฏิบัติตามอินเดีย ขณะที่นาย Raul Montemayor ผู้จัดการระดับชาติของสหพันธ์ชาวนาเสรี (FFF) กล่าวว่านโยบายล่าสุดของอินเดียที่ผลักดันให้ราคาข้าวในตลาดโลกที่สูงอยู่แล้วสูงขึ้นไปอีก โดยเวียดนามซึ่งเป็นแหล่งนำเข้าข้าวอันดับต้นของฟิลิปปินส์ จะส่งออกข้าวในราคาที่สูงขึ้น ทั้งนี้ เวียดนามเป็นแหล่งนำเข้าข้าวอันดับ 1 ของฟิลิปปินส์ โดยในปีที่ผ่านมาคิดเป็นร้อยละ 83 ของการนำเข้าทั้งหมดซึ่งสูงเป็นประวัติการณ์ที่ 3.8 ล้านตัน นอกจากนี้ จากข้อมูลจากสำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry) ระบุว่าความเคลื่อนไหวของอินเดียในการระงับการส่งออกข้าวจะทำให้ราคาข้าวสูงขึ้นอย่างแน่นอน และมีรายงานว่าเวียดนามกำลังวางแผนควบคุมการส่งออกด้วย ซึ่งคาดว่าจะทำให้ข้าวนำเข้าแพงขึ้นและจะดันให้ราคาขายปลีกสูงขึ้น และผู้นำเข้าอาจจะลดขนาดการนำเข้า ซึ่งนำไปสู่อุปทานในประเทศที่ตั้งตัว

สร้างแรงจูงใจให้กับเกษตรกรในท้องถิ่น

นาย Danilo Fausto ประธานหอการค้าแห่งการเกษตรและอาหารแห่งฟิลิปปินส์ ระบุว่าไม่ว่าการตัดสินใจของเวียดนามจะเป็นอย่างไร ผู้บริโภคจะเป็นผู้สัมผัสถึงผลกระทบของข้าวนำเข้าที่มีราคาแพงขึ้น อย่างไรก็ตาม ในทางกลับกัน อาจเป็นผลดีต่อเกษตรกรชาวนาท้องถิ่นที่จะช่วยจูงใจให้ปลูกข้าวมากขึ้น แต่ผู้บริโภคจะต้องแบกรับต้นทุนข้าวนำเข้าที่แพงขึ้น ทั้งนี้ จากการติดตามสถานการณ์ราคาข้าวล่าสุดของกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์พบว่า ราคาข้าวนำเข้าและข้าวท้องถิ่นอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน โดยราคาขายปลีกของข้าวท้องถิ่นสำหรับข้าวคุณภาพพิเศษมีราคาระหว่าง 48 - 60 เปโซต่อกิโลกรัม ข้าวพรีเมียมมีราคาระหว่าง 42 - 49 เปโซต่อกิโลกรัม ข้าวขัดสีคุณภาพดีมีราคาระหว่าง 40 - 49 เปโซต่อกิโลกรัม และข้าวทั่วไปมีราคาระหว่าง 36 - 44 เปโซต่อกิโลกรัม ในขณะที่ ราคาข้าวนำเข้าสำหรับข้าวคุณภาพพิเศษมีราคาระหว่าง 48 - 58 เปโซต่อกิโลกรัม ข้าวพรีเมียมมีราคาระหว่าง 45 - 50 เปโซต่อกิโลกรัม และข้าวขัดสีคุณภาพดีมีราคาระหว่าง 41 - 48 เปโซต่อกิโลกรัม และเพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรหันมาปลูกข้าวมากขึ้น นาย Cathy Estavillo โฆษกของกลุ่ม Bantay Bigas (Rice Watchdog) เรียกร้องให้เสริมสร้างการผลิตข้าวในท้องถิ่น โดยรัฐบาลควรให้การสนับสนุนโดยตรง เงินอุดหนุน สิ่งอำนวยความสะดวกหลังการเก็บเกี่ยว และการกระจายที่ดินฟรีแก่เกษตรกร นอกจากนี้ ยังเรียกร้องให้ผ่านร่าง House Bill 405 หรือพระราชบัญญัติพัฒนาอุตสาหกรรมข้าว (Rice Industry Development Act) ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้รับประโยชน์จากปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย และเครื่องมือในราคาถูกลง นอกจากนี้ ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชลประทานและสิ่งอำนวยความสะดวกหลังการเก็บเกี่ยวสำหรับเกษตรกร

 นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มการตลาด รายงานสินค้าและบริการ

ที่มา: หนังสือพิมพ์ Philippine Star ฉบับวันที่ 25 กรกฎาคม 2566

บทวิเคราะห์/ข้อคิดเห็น

- ฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีการพึ่งพาการนำเข้าข้าวเป็นปริมาณมาก แม้ว่าจะสามารถเพาะปลูกข้าวเพื่อการบริโภคในประเทศ แต่ไม่สามารถผลิตข้าวได้เพียงพอกับความต้องการ ปัจจุบันฟิลิปปินส์กำลังเผชิญกับความท้าทายที่อาจต้องเผชิญกับภาวะผลผลิตข้าวลดลงจากผลกระทบปรากฏการณ์เอลนีโญ ประกอบกับล่าสุดประเทศอินเดียซึ่งเป็นผู้ผลิตและส่งออกข้าวอันดับ 1 ของโลก ได้ระงับการส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมatik เพื่อควบคุมราคาอาหารในประเทศ ส่งผลให้เกิดความตื่นตระหนกและเกิดการกักตุนข้าวในตลาดโลกและทำให้ราคาข้าวเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวก็ได้ส่งผลกระทบต่อตลาดข้าวฟิลิปปินส์เช่นเดียวกันแม้ว่าอินเดีย จะไม่ใช่แหล่งนำเข้าข้าวรายใหญ่ของฟิลิปปินส์ และตลาดข้าวฟิลิปปินส์เป็นตลาดที่มีความอ่อนไหวด้านราคาสูง และด้วยสถานการณ์ราคาข้าวที่ปรับตัวสูงขึ้นในขณะนี้ อาจทำให้ผู้นำเข้าฟิลิปปินส์ชะลอการนำเข้าเพื่อรอดูสถานการณ์ ทั้งนี้ แม้ว่าการระงับการส่งออกข้าวของอินเดีย อาจจะดูเหมือนเป็นประโยชน์ต่อการส่งออกข้าวไทยเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยเองจำเป็นต้องประเมินสถานการณ์ผลผลิตในประเทศด้วยเช่นกัน รวมถึงต้องติดตามสถานการณ์และนโยบายของประเทศอินเดีย รวมถึงประเทศผู้ส่งออกข้าวสำคัญรายอื่นๆ อย่างใกล้ชิดด้วย
- อย่างไรก็ตาม แนวโน้มความต้องการนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยังคงเป็นโอกาสสำหรับการส่งออกข้าวไทยมายังตลาดฟิลิปปินส์เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ ในปี 2565 ไทยส่งออกข้าวมายังฟิลิปปินส์ปริมาณ 185,714 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 27 จากปี 2564 ที่มีปริมาณส่งออก 146,239 ตัน สำหรับในปี 2566 (เดือนมกราคม-พฤษภาคม) ไทยส่งออกข้าวมาฟิลิปปินส์ 60,705 ตัน ลดลงร้อยละ 1.5 จากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มีปริมาณส่งออก 61,622 ตัน อย่างไรก็ตาม คาดว่าแนวโน้มการส่งออกข้าวของไทยมายังฟิลิปปินส์จะสามารถขยายตัวได้ดีขึ้น เนื่องจากผลผลิตข้าวในประเทศของฟิลิปปินส์คาดว่าจะลดลงและจะได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ทำให้มีความต้องการนำเข้าเพิ่มขึ้น แต่ประเทศแหล่งนำเข้าสำคัญอย่างเวียดนามเผชิญกับภาวะผลผลิตลดลงเช่นกันทำให้ฟิลิปปินส์อาจหันมานำเข้าข้าวจากไทยเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ข้าวไทยยังคงมีข้อได้เปรียบสำคัญในเรื่องของคุณภาพมาตรฐานที่เป็นที่เชื่อมั่นใจของผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์ หากมีราคาอยู่ในระดับที่แข่งขันได้ คาดว่า จะมีคำสั่งซื้อเข้ามาเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ไทยยังคงจำเป็นต้องเร่งการพัฒนาพันธุ์ข้าวให้มีความหลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะข้าวพื้นนุ่ม เพื่อตอบโจทย์ให้ตรงกับความต้องการตลาดฟิลิปปินส์ต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา

28 กรกฎาคม 2565

นโยบายภาครัฐ

เศรษฐกิจการลงทุน

แนวโน้มการตลาด

รายงานสินค้าและบริการ